

OPERA SNG V LJUBLJANI

GEORGES BIZET

Lovci biserov

GLEDALIŠKI LIST šte. 4 - 1961-62

Dirigent:
dr. Danilo Svara

Režiser:
Ciril Debevec

Asistent-režiser:
Drago Fijer

Scenograf:
Jože Cesar

Kostumograf:
Mija Jarcova

Vodja zboru:
Jože Hane

Koreograf:
Stefan Suht

Korepetitor:
Dana Hubadova

Inspecent:
Milko Skahar

Izdelava kostumov:
Gledališke krojačnice
pod vodstvom
Bij. Bističeve in
Staneta Tančka

Orski mojster:
Celestin Sancia

Razsvetljava:
Vinko Dvorčak,
Roman Heybal

Laudje in maske:
Tančka Udermanova,
Janez Mirič

Georges Bizet

LOVCI BISEROV

Opera v treh dejanjih (štirih slikah), Besedilo napisal
M. Carré-Cormon. Prevedel Ciril Debevec

Nadir Rajko Koritnik

Zurga Edvard Sršen

Nurabad Danilo Merlak

Leila Zlata Ognjanovičeva

GEORGES BIZET

Skladatelj Georges Bizet je bil rojen leta 1838 blizu Pariza. Njegov oče je bil učitelj petja in je tako mladi Georges že v prvi mladosti zaživel v glasbenem okolju. Otrok pa je bil tudi izjemno nadarjen in je bil v svojem devetem letu že sprejet v pariški konservatorij, kjer so mu bili učitelji A. F. Marmontel za klavir, F. Benoist za orgle in P. J. Zimmermann za kontrapunkt. Pozneje se je učil kompozicije pri J. F. E. Halévyu. (Oženil se je z njegovo hčerko). Med študijem je prejel vrsto nagrad, med drugimi tudi Prix de Rome (za kantato Clovis et Clotilde). V istem letu je s Ch. Lecocquom zmagal na natečaju, ki ga je za opereto razpisal J. Offenbach. Njegova nagrajena opereta Docteur Miracle je bila izvedena v Théâtre des Bouffes Parisiens.

Leta 1858 je odšel Bizet v Rim, kjer je ostal dve leti. Tam je napisal komično opero Don Procopio in simfonijo — odo Vasco da Gama. Po vrnitvi iz Italije je ustvaril simfonijo Roma, pa komponiral uverto La Chasse d'Ossaian in komično opero La Guzla de l'Émir. Zatem so mu ponudili libreto za opero Les Pêcheurs de perles. S tem delom je Bizet debutiral v Théâtre Lyrique. Uspeh ni bil preveč velik. Kritiki so skladatelju očitali, da posnema Davida, Wagnerja in Verdija. Pisali so o »harmonijskih bizarnostih«, ki so nastale viz slabo usmerjene težnje po originalnosti. Samo Berlioz je pisal o talentu, ki mnogo obeta. Bizet je pričel z delom nove opere Ivan le Terrible, ki pa je za izvedbo niso sprejeli in jo je kasneje tudi sam umaknil. Théâtre Lyrique pa mu je naročil opero La Jolie Fille de Perth po romanu Walterja Scotta. Tokrat je kritika delo skoraj enodušno pohvalila, čeprav je to ena od najslabših Bizetovih oper. Skladatelj je tedaj pisal tudi klavirske skladbe in pesmi, zaradi slabih materialnih razmer pa se je moral ukvarjati s prirejanjem raznih klavirskih skladb in aranžmajev, pa z orkestracijo nepomembne zabavne glasbe in s poučevanjem. Pretirana delavnost je načela njegove telesne in duhovne moči. Duševne krize odsevajo tudi v njegovem delu. Pričel je pisati nekaj oper, ki pa jih ni dokončal ali pa jih je sploh opustil.

Leta 1872 se je Bizet ponovno pojavil na opernem odru z enodejanko Djamilah, ki pa je i pri občinstvu i pri kritiki doživela neuspeh. Docela neopazno je prešla tudi Bizetova scenska glasba za Daudetovo dramo L'Arlésienne. Sele v obliki orkestralne suite je dosegla velik uspeh. Nato je komponist ustvaril veliko opero v petih dejanjih Don Rodrigue. Pričel je tudi z delom za opero Carmen in kmalu docela dokončal njen vokalni del. Ze med skušnjami pa se je moral boriti z orkestrom, ki se je uprl zaradi nenavadno težke glasbe, pa z zborom, ki je bil užaljen, ker je moral tudi igrati, ne pa samo peti. Kompoziciji sta nasprotovala celo libretista H. Meilhac in L. Halévy. Vendar je bila tretjega marca l. 1875 premiera Carmen v Opéri comique. Pobljka je delo sprejela povsem hladno, kritika pa ga je napadla v celoti, začevši z zgodbo, ki da je »moralna«, pa s pevskimi partijami, ki so »docela prepuščene ropotu in zmedbi orkestra«. Vendar je Carmen v malo manj kot letu dni doživela 45 predstav. Čeprav pa je bila jeseni istega leta izvedena v dunajski Opéri, kjer je začela svojo triumfalno pot svetovne slave, je bila sele osem let kasneje ponovno na repertoarju Opéri comique. Toda tri mesece po premieri, ko je bila ta Bizetova mojstrovina enaintridesetič izvedena v Parizu, je komponist umrl.

LOVCI BISEROV

(Vsebina)

Zgodba se dogaja nekje na otoku Ceylonu v nedoločenem času.

1. slika. Večja skupina lovcev na bizona se s svojimi starešinami, svečeniki, vojščaki, ženami in dekleti ustavi na nekem morskem obrežju, kjer si ob vedrem plesu in petju postavljajo svoje šotore in gradijo taborišče. Med njimi je tudi lovec Zurga, ki poziva zbrani zbor, da si izbere svojega poglavarja, ki jim bo »za vodnika, za svečenika« in ki jim bo hkrati »čuvar prava in časti«. Vsi se soglasno in navdušeno odločijo za poštenega in razumnega Zurgo, ki poverjeno mu vodstvo tudi sprejme.

Med živahnim vrvenjem veselega ljudstva pa se nepričakovano pojavi mladenič, v katerem vsa družba spozna znanega lovca biserov Nadira, ki je pred leti iz neznanih razlogov svoje tovariše nenadoma zapustil in izginil. V kratki povesti pripoveduje zboru, kako je blodil »čez gore in doline«, čez močvirja in temne gozdove, kako je prodiral skozi »neprodorne goščave« in poslušal »krike zveri divjine«. Zdaj se utrujen vrača in jih prosi, da ga ponovno sprejmejo v svojo družbo. Po krepkem in iskrenem pozdravu se lovci razidejo po svojih opravkih.

Polagoma se večeri. Zurga in Nadir ostaneta sama. Iz njunega razgovora izvemo, da sta prijatelja iz mladih dni. Zasanjana se spominjata usodnega dogodka iz njune mladosti: ob nekem nabožnem slavju sta obadva v templju uzrla neznanko čarobne lepote in jo istočasno vzljubila. V hudih srčnih bojih se je Nadir poslovil in se podal na pot v tuje kraje. Odsšla je tudi neznana krasotica. Zurga je ostal med lovci sam. Oba prijatelja si ponovno prisežeta zvestobo v občutku, da ju ljubezensko čustvo do iste žene ne more razdvojiti.

D. Merlak (Filip) in V. Gerlovičeva (Elizabeta) v »Don Carlosu«

Ze se je zmračilo, ko zaplove v pristan ladja, ki je pripeljala iz daljnih krajev za družbo lovcev svečenico, ki so jo starešine izbrali, da bo zanje molila, preganjala demone in jih bodrila s svojo čarobno močjo. Zurga jo opisuje: »Njen obraz je zastrt, nihče ne sme je zreti... in ne lica ji odstreti...«

Svečenica v spremstvu svečenika Nurabada nastopi in ves zbor jo v pobožni poklonitvi sprejme in prosi za njeno zaščito. Na vprašanje Zurge, če je pripravljena izpolnjevati zvesto svojo sveto službo in živeti »brez ljubezni, brez ljubimca, brez moža«, odgovarja svečenica s prisego, da bo to storila in da bo svojo dolžnost po vseh zakonih izvrševala. Nadalje pa jo Zurga opozori, da v nasprotnem primeru zanjo ni nobene rešitve in da za tak greh njihov zakon brezpogojno zahteva smrt. Ob vzkliku Nadira »oh, zakon strašan«, pa svečenica spozna mladeniča, ki ga je pred leti vzljubila in od katerega se je morala zaradi Nadirove prijateljske obzirnosti do Zurge neusmiljeno ločiti. Na Zurgin opomin, da se lahko še premisli, odgovarja trdno in odločno, da ostane pri njih. Nurabad pospremi svečenico v bližnji zapuščen tempelj, zbor pa se razide in se poda k počitku.

Znočilo se je. Nadir se vrača sam na prizorišče. Ples svečenice se mu zdi čudno znan: vse se dozdeva, da je zastrta svečenica njegova Leila, žena, ki sta jo s prijateljem pred leti istočasno vzljubila, ki pa jo on še vedno ljubi in ki jo je tudi ves ta čas nenehno iskal, da bi jo našel. V mesečnem svitu se pod palmo spominja čudežnih ur omamne ljubezni (romanca: »Še čujem, kakor v sanjah, njen glas, tako sladak...«). Ko pod drevjem leže in mirno zaspi, odmevajo z obrežja tihe pesmi spodaj pojočih zborov lovcev.

2. slika. Med ruševinami zapuščenega indijskega templja. Na samotnem kraju svečenica molji in zaklinja pogubne duhove. (»Zvezde na obzorju, tajne sile v morju«). Zbor iz daljave pripeva in odpeva.

Ko nastopi Nurabad, mu svečenica pripoveduje, kako je nekoč, ko je bila še otrok, rešila pred divjimi preganjavci nekega moža, ki ji je za to hrabro dejanje poklonil za spomin dragocen dar: biserno ogrlico. Obljubila je možu, da ga bo rešila in je kljub smrtni nevarnosti obljubo držala. In tako jo bo držala tudi tukaj in zdaj kot svečenica.

Ko Nurabad odide in ko ostane sama, se izroči svojim čustvom v srečnem občutju bližine svojega ljubega. (»Kot nekdanj v tihih mesečini, ko skrit je bil v molku noči«). Ko leže k počitku, pa jo zdrami bližajoči se glas Nadira (»Samotno hodim, dalje preblodim«). Povzpel se je nad prepadom preko nevarne skale, da bi prihitel v njen objem. Po petju je nezmotljivo spoznal v svečenici svojo ljubljeno Leilo. Oba se v blaženi spozabi zanosno izročita srečnemu trenutku (duet: »Ah! Da! Zdaj čutim v tebi žar srca«). Tu jih nenadoma zasači svečenik Nurabad, ki je bil na obhodu. Alarmni strel zbudi speče ljudstvo, ki strahoma vprašuje, kaj se godi. Nurabad jim ogorčeno naznani, da se je Nadir vtihotapil k svečenici, oskrnil svetišče in s tem zagrešil »strahoten zločin«. Ze hočejo lovci na oba grešnika navaliti, ko nastopi Zurga, sprevidi položaj in zahteva — da reši prijatelja — za Nadira in Leilo svobodno in prosto pot. Toda, ko obadva hočeta oditi, jima Nurabd zaustavi korak: predno odide, naj svečenica odkrije vsem svoje obličje. Sam ji odtrga tančico in zdaj Zurga spozna v svečenici ženo, ki je njemu in prijatelju vzbudila ljubezen. Čuti se prevaranega in v divjem besu zagrozi z maščevanjem ter obsodi Nadira in Leilo na smrt.

Razbesneli vihar pa prisili vse, da v strahu na kolenih prosijo vse-mogočnega Brahma, da jim prizanese in da jih milostno očuva pogina.

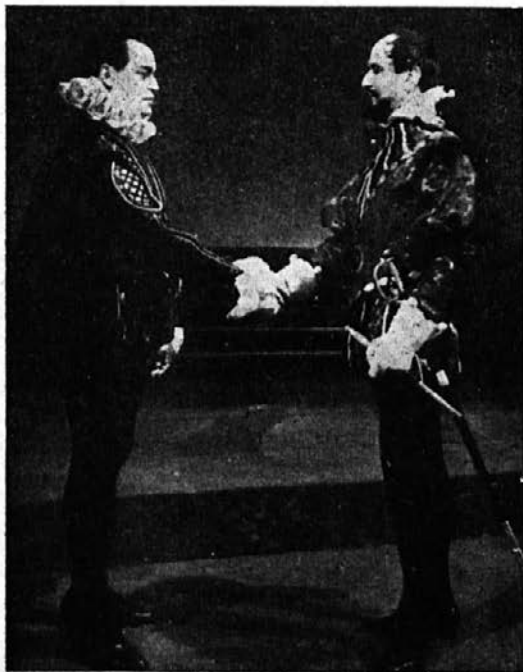
3. slika. V poglavarjevem šotoru. Po polnoči. Vihar je potihnil in morje se je umirilo. Zurga ne more spati. Žge ga kesanje, zavedla ga je besna strast, da je prijatelja in ljubljeno ženo obsodil na smrt. Vojščaki privedo v šotor Leilo, ki ga prosi za življenje svojega dragega. Ponovni naval ljubosumlja pa Zurgo zaslepi tako, da ostane v svojem sklepu nezproslen.

Nurabad pride z vojščaki po Leilo, da jo odvedejo na grmado. Ko se poslavlja, mu svečenica izroči biserno ogrlico s prošnjo, da jo po njeni smrti izroči njeni materi kot spomin. Ko Zurga ugleda ogrlico, mu oživi v duhu dogodek izpred let, ko je bežal pred divjaki, kako ga je neka deklica rešila in kako ji je za to poklonil to biserno ogrlico... V tem nenadnem spoznanju dozori v njem hipoma nov, rešilen sklep.

4. slika. Na istem prizorišču kot v 1. sliki. Proti jutru. V pričakovanju žrtvovanja obsojene dvojice ljudstvo divje prepeva in pleše. Toda, ko dá Nurabad znak, da žrtve odvedo na morišče, nastopi Zurga in zboru naznani, da je v njihovem taborišču izbruhnil požar in da naj pohiti, če hočejo rešiti deco in imetje. Preplašenj ljudje odhite. Zurga pa medtem osvobodi oba jetnika z besedami Leili: »Kot svojčas rešila si me ti — vas rešim danes jaz«. Pokaže jima pot v planine, kamor naj »bežita...«

Vse Zurgino dejanje pa je opazoval Nurabad, ki se mu je Zurga zdel sumljiv. Stopil je po vojščake, jim označil Zurgo kot zločinca, ki je jetnika osvobodil, in v neenakem boju z njimi Zurga na smrt zadet pade. Medtem ko na oddaljeni pečini Nadir in Leila stopata srečno v prostost in življenje, Zurga samotno izdihne.

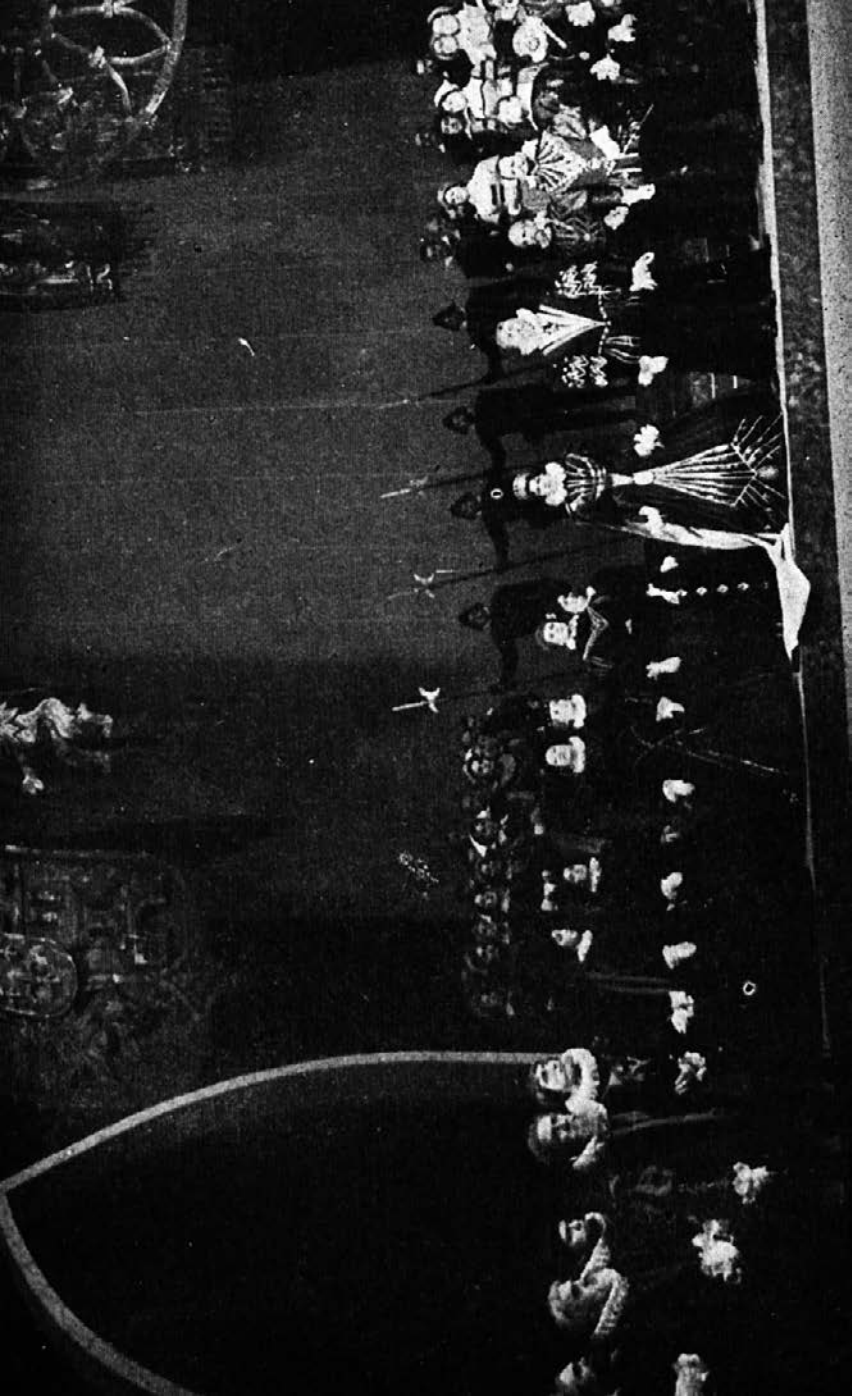
C. D.

**M. Brajnik (Carlos)
in S. Smerkolj (Posa)
v »Don Carlosu«**

Slika desno:
prizor iz naše
uprizoritve
Verdijevega
»Don Carlosa«

(Dirigent: D. Zebre,
režiser: C. Debevec,
scenograf:
V. Rljavec,
kostumograf:
A. Bartlova)

NADIROVA ROMANCA

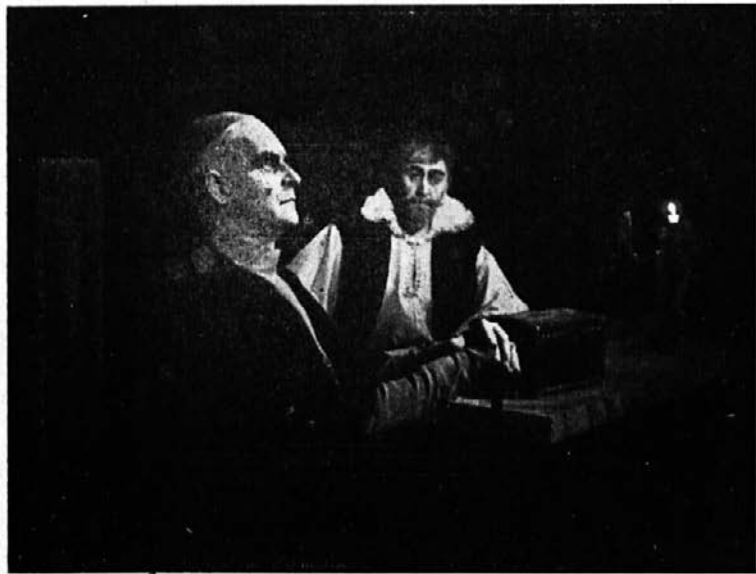
(Prev. Ciril Debevec)

*Še čujem, kot bi sanjal,
njen glas tako sladak ...
Pod palmo sem se sklanjal
in potajil svoj korak.*

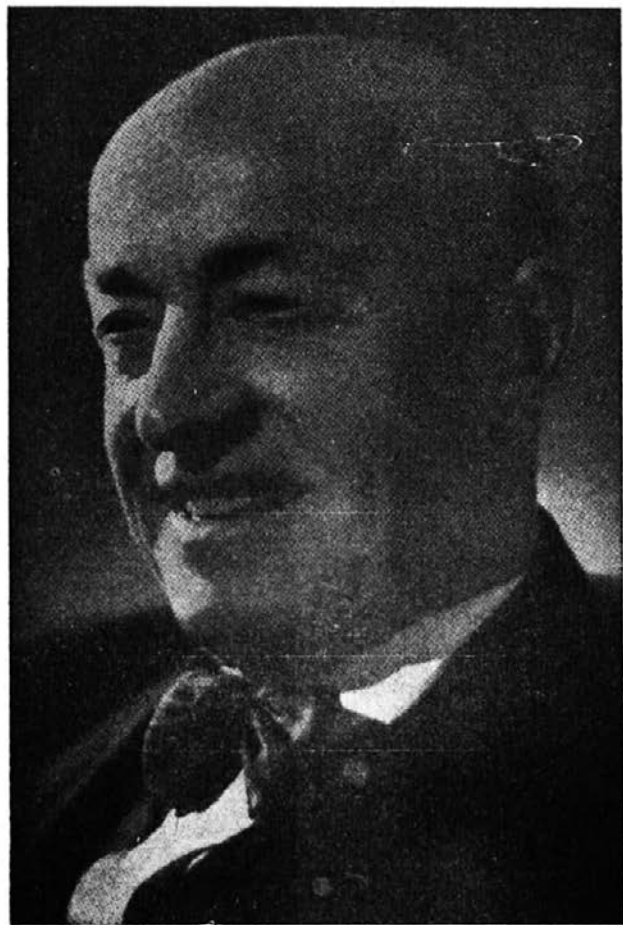
*In ko čez trate razlila
se mesečina je ta čas,
si je glavo razkrila
in sem videl njen obraz ...*

*In noč bila je topla,
spokojno spal je svet.
In zemlja vroča je sopla
in dišal je palmin cvet.*

*Stijala luna jasna
z nebesnih je višin,
zveni mi bajka v duši
prekrasna, kot pravljčni spomin:
božansko lep spomin!*

F. Lupša (Inkvizitor) in D. Merlak (Filip) v »Don Carlosu«

**OB PODELITVI PREŠERNOVE NAGRADE ČESTITA NAŠA OPERA
SVOJEMU DOLGOLETNEMU PRVAKU, VELIKEMU PEVCU,
IGRALCU IN UČITELJU – MOJSTRU JULIJU BETETTU**

JULIJ BETETTO

Odlomek iz knjige Vilka Ukmarja:
Srečanja z Julijem Betetto —
Drž. zal. Slovenije, Ljubljana 1961.

»... a mislim, da je bila najlepša vloga, kar sem jih kdaj pel, Gurnemanz. Jako dobro je pisana; in leži mi.«

»V tisti dobi sem jaz pisal kritike pri dnevnem časopisju. Zato mi je ta Vaša vloga še bolj ostala v spominu; pisal sem o njej in vem, da sem poudarjal plemenitost, globino čistega srca in zvestobo, ki so se v Vašem podajanju tako lepo odražale. Posebno me je prevzelo, kako ste znali ganljivo vezati viteški ponos z vdano skromnostjo in ljubeznijo do velikih stvari. In ker sem pri tem še posebej občudoval lepoto Vašega petja z nenavadno lepo dikcijo, se ni čuditi, če sem označil Vaš lik za osrednjo umetniško podobo v predstavi Parsivala. — Ob takšni zmogljivosti me pa zanima, kakšen je Vaš umetniški, bolj rečeno, pevski nazor.«

Betetto je nekoliko pomislil, potem pa dejal: »Glavni pogoj umetnega petja je — brez ozira na kvaliteto glasovnega materiala — da je pevec tehnično podkovan. V tem je vsa skrivnost. To je temelj pevskega uspeha. In poglobitveno je, da pevec igraje obvlada mezzavoce; ako si v tem pogledu dobro podkovan, ti je na razpolago vsa dinamična skala. Lepo in kulturno petje ni zavisno le od lepega glasu, marveč predvsem od načina petja, pri čemer so najvažnejše dinamične in agogične finese. In če se temu pridruži še zdrava muzikalnost in umetniški čut, je vse. Tako umetniško podajanje dobi izraz življenja. Če ima pevec še dobro dikcijo in smisel za prikladno igro, je zveza med pevcem in občinstvom hitro ustvarjena,« je zaključil Betetto.

»Samo redki so pevci, ki vse to imajo!« sem zmajal z glavo.

»Pa vendar je tako. Kvaliteta in kvantiteta glasu so dobrodošla sredstva, a v bistvu le samo sredstva za umetniško podajanje.«

»V tem se zelo strinjava! Jaz pravim, da so to vrata v umetniški hram.«

Betetto se je razlila čez obraz neka milina in zadovoljnost, ko je nadaljeval kot v prividu: »Kako prijetno je poslušati pevca, če imaš občutek, da nima pri petju nobenih težav! Če je vse tako kot treba; vse prav podprto in na pravem mestu! In če je to združeno s potrebno kvaliteto pevskega organa, uspeh ne more izostati. — V tem so pomanjkljivosti marsikakšnega našega pevca.«

»Ob takšnih vaših naziranjih mislim, da so učenci lahko pri Vas mnogo pridobili, predvsem pa našli pravo smer. Kdo je bil med poznanimi pevci Vaš učenec?«

»Ne bom se vseh spomnil. Heybalova, Rudolf Franci, Marijan Rus — človek pozabi — tudi Korošec, med mlajšimi Brajnik, Langus in Bukovčeva, Drakslerjeva... Za Korošca mi je dobro delo, ko je zadnjič javno povedal, da se je vse naučil pri meni.«

»Tudi jaz sem bil ob tej iskrenosti in pravi skromnosti velikega pevca presenečen. Lep značaj. Malo smo tega vajeni. Zlasti pri množnih umetnikih, kot je on, to dobro učinkuje in samo dviga njegovo vrednost.«

»Vidite, Drakslerjeva je ena izmed tistih pevk, ki ima tako lepe piane in pianissime.« Betetto je sklenil roke in je nekam zbrano pogledal v daljavo. »Ona se je krasno uvedla na Dunaju. Zelo lepo! Koncertna in operna pevka, ki ne tehta vlog po kilah in ne sili v pretiravanje.«

Tako sva počasi stopala mimo cvetnih gred, mimo smrek in srebrnih jelk, mimo belih brez, kjer naju je doseglo sonce in nama razsvetlilo obraze, da ni ostalo nič senc na njih. V popolni iskrenosti pa nastajajo včasih tudi pogovori brez besed. In tako se je zgodilo, da sva z Betettom, ne da bi mislila na to, v popolnem notranjem soglasju v nadaljnjem razgovoru tiho obšla dobo, ko sem malo pred začetkom druge vojne jaz prevzel operno vodstvo v Ljubljani. To je bila doba, ko so se razmere pri nas tesnile, in v zraku je bilo že nekaj tistega nezaupanja, ki se navadno razvije pred nastopom velikih kriz. Tega se človek nerad spominja. Še težje pa je govoriti o umetniškem delu med vojnim časom. Zato sem dobro razumel, če je Betetto prešel vsa vojna leta druge svetovne vojne z enim samim citatom: *Inter arma silent musae!*

»Kako pa po vojni?« sem pretrgal tišino, ko sva obsijana od sonca stopala proti mestu. Betetto je razširil roke: »Kako bi rekel? Saj to sami veste, kako je. V Operi sem stopil bolj v zatišje. Zdržal sem kljub temu, da me je marsikaj bolelo. Kmalu po 50. jubileju pa sem, kot sem že povedal, dobil odpoved. To me je tako prizadelo, da sem popolnoma prenehal z vsem pevskim javnim nastopanjem; v vsaki obliki Zdaj delam samo pedagoško.«

»Sicer pa je tudi to lepo!«

»To je delo, ki me veseli, zanima in ga bom izvrševal, dokler mi bodo fizične moči dopuščale.«

»Za to delo ni penziona.«

»Dolgo več ne bo. Delam že 56 let kot izvajajoči umetnik in pedagog. Dokler pa bo šlo, naj gre!« Pogledal je stran in zamahnil z rokami in bridko mu je bilo pri srcu.

»Ne smete pozabiti, da muzika človeka pomlaja.«

»Pa vzgojno delo tudi! Čeprav je utrudljivo, je vendar v njem stalen stik s petjem in z mladino in to obdrži človeka mlajšega, kot bi bil sicer. Z mladino živiš, z njo misliš in čustvuješ, spremljaš jo v uspehih in neuspehih, pa z užitkom gledaš, kako iz malega veliko raste.«

Prišla sva do mesta in na križišče cest. Poslovila sva se in šla vsak proti svojemu domu.

Z. OGNJANOVIČEVA V ŠVICI

Švicarski dirigent Armin Brunner je poslušal v naši Operi predstavo Fausta. Zlata Ognjanovičeva mu je v vlogi Siebla tako ugajala, da jo je povabil, naj s züriško Komorno opero gostuje po Švici. Tako je naša sopranistka nastopila kot Rozina v Mozartovi operi La finta semplice pri desetih predstavah po raznih švicarskih mestih (Zürich, Schaffhausen, Baden, Fraunfeld, Wintherthur itd.). Zaradi odlične pevske in igralske kreacije je Zlata Ognjanovičeva znova povabljena na gostovanje v Švico.

Sopranistka Zlata Ognjanovičeva

Objavljamo dve kritiki o njenem uspehu:

THURNGAUER ZEITUNG, Frauenfeld, 11. 11. 1961:

Mlada Jugoslovanka Zlata Ognjanovičeva je pela Rozino s srebrnim voljnim glasom, s katerim je izražala vse tiste lepote, ki jih je čudežni otrok Mozart podaril prav temu liku. Igrala je tako očarljivo in obvladano, da je ne bomo tako kmalu pozabili.

TAGESBLATT, Zürich, 1. 12. 1961:

Zlata Ognjanovičeva ima idealen, sijajno kultiviran koloraturni sopran, ki poudarja komorni ton in se ne izrodi v odrsko plehkost. Ima rahločuten posluš za vse mozartovske nianse. Kdor hoče doživeti, kako Mozart osvaja ali ožalošča srca z durom in molom, kako vzdihuje in toži, naj prisluhne tej Rozini.

Ob teh odličnih ocenah naši sopranistki iz srca čestitamo!

V. BUKOVČEVA V BARCELONI

Naša prvakinja Vilma Bukovčeva je v decembru gostovala v Barceloni (Gran Teatro del Liceo). Trikrat je z nadvse odličnim uspehom pela Jaroslavno v Borodinovem Knezu Igorju, enkrat pa Emo v Musorgskega Hovanščini. Prepovedovala nam je o navdušenju publike, ki jo je pričakovala po predstavi pred gledališčem. Prejela je okrog dve sto vizitk s prošnjami, naj občudovalcem pošlje svoje fotografije s podpisi.

Sopranistka
Vilma Bukovčeva
kot Jaroslavna
v Borodinovem
Knezu Igorju

O njenih zmagovitih nastopih priobčujemo nekaj ocen:

SOLIDARIDAD, Barcelona, 24. 12. 1961:

... Vilma Bukovčeva je za svojo vlogo Jaroslavne požela ogromen aplavz. V tej vlogi ji čustvenost in temperament nista povzročala nikakršnih izvajalskih težav — predvsem v drugem dejanju.

EL NOTICIERO UNIVERSAL, Barcelona, 22. 12. 1961:

... Vilma Bukovčeva, očarljiva s svojim čistim srebrnim glasom v vlogi neutulajljive Jaroslavne...

LA PRENSA, Barcelona, 22. 12. 1961:

Vilma Bukovčeva kot princesa Jaroslavna — sopranistka z milim in zanesljivim glasom — je oblikovala svojo vlogo z vso trpkostjo lju-beče soproge, ki je zelo zaskrbljena zaradi dolge odsotnosti svojega soproga.

DIARIO DE BARCELONA, 29. 12. 1961:

Velika umetnica Vilma Bukovčeva je ustvarila pravo vzdušje s svojim likom Eme (v Hovanščini).

Ob ponovnem in tako uspešnem gostovanju naši umetnici pristrčno čestitamo!

M. BRAJNIK — FAUST NA NORVEŠKEM

V začetku sezone je naš tenorist Miro Brajnik gostoval v glavnem mestu Norveške. V Oslu je desetkrat nastopil v vlogi Gounodovega Fausta in doživel tako lep uspeh, da je prejel ponudbo, naj postane stalni gost Opere v Oslu. Po prvi in zadnji predstavi so slovenskemu pevcu v pozdrav zaigrale fanfare. Vrnil se je z najlepšimi vtisi o norveški zemlji in njenih ljudeh.

M. Brajnik kot Faust v Oslu

O Brajnikovem uspehu pripovedujejo seveda tudi kritike:

AFTENPOSTEN, Oslo, 14. 9. 1961 (Hans Jørgen Hurum):

Včeraj smo slišali v Faustu dva sijajna glasova, Mira Brajnika in Michela Rouxa. Jugoslovan Miro Brajnik se je spremenil iz starčka v mladeniča z bleščečim nasmehom, in ta nasmeh je bil značilen za njegovo odrsko predstavo Fausta. Prišel je k nam, da bi pel — in pel je res s pravim tenorskim bleskom in z blagodejnimi velikimi potezami na melodičnem področju. Njegovi visoki toni so bili polnozvočni in sijajni — in zato jih je tudi zelo dolgo držal.

ARBEIDERBLADET, Oslo, 15. 9. 1961 (Klaus Egge):

Jugoslovanski tenorist Miro Brajnik nam je predstavil mlajšega Fausta. Izdelanost njegovega glasu nas spominja zdaj na rusko, zdaj na italijansko šolo, večinoma morda na zadnjo. Prizore z Margareto je podal z večjo osvajačno in ljubezensko napetostjo. V nadaljevanju predstave je bil vedno boljši tudi v svojem glasovnem izrazu. Skupno z M. Rouxom je dal predstavi novo življenje.

Našemu Faustu iskrene čestitke!

GOSTOVANJA LADKA KOROŠČA

Basist Ladko Korošec je na vrhuncu svojega pevskega in igralskega mojstrstva postal nadvse priljubljen gost evropskih odrov, hkrati pa gostuje tudi v Afriki — in vse kaže, da bo kmalu zmagal tudi na tretjem kontinentu, v Ameriki...

Še proti koncu lanske sezone (v maju 1961) je Korošec gostoval v Wiesbadnu in triumfiral s svojo kreacijo Sanča Panse.

V januarju je z velikim uspehom pel v Parizu (Gledališče narodov) Varlaama v Musorgskega operi Boris Godunov.

Ob pričetku letošnje sezone pa je doživel v Beogradu kot don Bartolo v Rossinijevem Seviljskem brivcu novo zmagoslavje. V celoti objavljamo kritiko, ki je izšla v Politiki (Beograd, 21. 9. 1961) z naslovom

DON BARTOLO LADKA KOROŠČA

Nepozabni Sančo Pansa v beograjski predstavi Massenetovega Don Kihota, ki z Miroslavom Cangalovićem ustvarja nedeljivo celoto, ko ostvarja dva psihološka aspekta enega dramskega lika — Ladko Korošec, prvak ljubljanske Opere, je dal tokrat kot don Bartolo v Rossinijevem Seviljskem brivcu še eno veliko kreacijo.

L. Korošec kot don Bartolo

Karakterni igralec z velikimi možnostmi transformacije in pevec nenavadne lahkote in gibkosti — Ladko Korošec — je izdelal lik don Bartola v monolitnem kosu, v katerem se združujejo zgoščeni elementi

igralske in vokalnoglasbene interpretacije. Njegova komika je naravna in spontana. Izvira iz značaja lika in iz psihologije odnosov pa situacij. Ni iskana in narejena, obtežena s praznimi zunanjsimi efekti. Nasprotno, ta komika deluje — če smemo tako reči — ravno z resnostjo, ki jo ustvarja z naravnim tolmačenjem in s spontanimi reakcijami na odru, s prepričanjem v resničnost in verjetnost kreiranega lika.

Pevsko je bila partija don Bartola izvedena s tipičnim italijanskim briom, z virtuoznim parlandom in z dovršeno jasno artikulirano in psihološko niansirano dikcijo slovenskega besedila, ki je v odličnem prevodu Nika Štritofa prehajalo čez rampo, se selilo v avditorij in neustavljivo učinkovalo na poslušalce.

Don Bartolo Ladka Korošca je mojstrovina operne komike, kreacija, ki pomeni vrhove jugoslovanske operne izvajalske umetnosti in ki ostane globoko vtisnjena v spomin vseh, ki so jo doživeli v njeni edinstveni in spontani dovršenosti.

V decembru je naš basist pel v Novem Sadu Sanča Panso. O sijajnem uspehu govori kritika v novosadskem Dnevniku (6. 12. 1961). Nekaj odlomkov:

V dvorano Srbskega narodnega gledališča je prišel Don Kihot po zmagoslavnih popotovanjih po vsej Evropi, po pohvalah, ki jih nikjer ni manjkalo. Tudi največji operni sladokusci in največji skeptiki so odšli po tej predstavi z od aplavza rdečimi dlanmi.

... Bil je čaroben večer ...

Toda sinoči sta v dvorani kraljevala dva človeka, dva lika. Od brezgrajnosti vsega ansambla sta se Miroslav Čangalović in Ladko Korošec ločila z maksimumom umetniških ostvaritev, kar je bilo tako podobno i resnici i vsem onim vizijam o poštenjaku don Kihotu in ješčem Sanču, čigar duhovna metamorfoza je rasla na odru kot razburljiva, pretresljiva poetična resnica življenja.

Najbrž nihče ni štel, kolikokrat sta bila poklicana pred zastor z aplavzom, ki je bil več ko prisrčen in v katerem kakor da je bila zajeta vsa hvaležnost publike dvema umetnikoma, ki sta v svoje vloge vnesla nesluteno resnične elemente velike igre in razumevanja, s svojimi glasovnimi kvalitetami pa ostvarjala najvišje dosežke.

Debelušni Sančo, vas razrvan od drobnih skrbi, zdaj komičen in stvaren pa podoben vsem prestrašenim kmetom v vseh deželah in v vseh časih, zdaj oplemeniten z liričnimi skrbmi za svojega gospodarja in njegove ideje, ki jih ne razume, a jih pričinja ljubiti. Ta in takšen Sančo Ladka Korošca je bil doživetje, ki ga je težko pozabiti, bil je umetniški vrh velikega in požrtvovalnega umetnika.

Morda še bolj kot te krasne kritike pa se je Korošec razveselil pisma, ki ga je hkrati z izrezkom gornje ocene prejel po gostovanju v Novem Sadu:

Spoštovani tovariš Korošec,

mogoče imate tale odrezek iz novosadskega Dnevnika o Vaši kreaciji na predstavi don Kihota. No, nič ne de, če ga boste eventualno imeli tudi v dveh izvodih. Lepega ni nikoli preveč! Vem, ploskali so Vam gledalci največjih mest Evrope, ampak ne prezrite nas iz malega mesta. Tudi mi vemo, kaj je umetnost.

Zahvaljujem se Vam za to umetniško doživetje, in če Vam želim, da bi tudi naprej želi velikih uspehov, potem v prvi vrsti želim nam, gledalcem in poslušalcem, srečo, da bi še v bodoče imeli zadovoljstvo, poslušati in gledati Vas.

S spoštovanjem (podpis).

Na kraju decembra je Ladko Korošec ponovno gostoval v Španiji, v Barceloni (Gran Teatro del Liceo). Trikrat je pel Skulo v Borodinovem Knezu Igorju — trikrat pa Hovanskega v Musorgskega Hovanščini. Nekaj ocen:

SOLIDARIDAD, Barcelona 24. 12. 1961:

Ladko Korošec je bil odličen v živahni vlogi Skule, v vlogi, v kateri je lahko izrazil svoje odlične basovske darove.

L. Korošec kot Skula v Borodinovem Knezu Igorju

EL NOTICIERO UNIVERSAL, Barcelona, 22. 12. 1961:

...pomembni basist Ladko Korošec je poudaril vso smešnost pijanca Skule...

LA PRENSA, Barcelona, 22. 12. 1961:

Ob Čangaliću se je vličastno uveljavil Ladko Korošec.

EL NOTICIERO UNIVERSAL, Barcelona, 29. 12. 1961:

Ladko Korošec je ponovno osvetlil svoje basovske darove vznemirljivega umetnika in se je zavestno vživljal v svojo vlogo (kot Hovanski).

LA VANGUARDIA ESPAGNOLA, Barcelona, 29. 12. 1961:

Ladko Korošec je prednjačil v vlogi princa Hovanskega.

DIARIO DE BARCELONA, 29. 12. 1961:

Ladko Korošec je primerno oblikoval vlogo princa Hovanskega in je ognjevitost izrazil svoje težnje po ohranitvi države.

Direktor gledališča Pamias je našemu pevcu iskreno čestital in mu obljubil: v prihodnji sezoni spet nasvidenje!

**Basist
Ladko Korošec
kot Hovanski
v Hovanščini
M. Musorgskega**

4. januarja se je Korošec odpeljal z letalom iz Barcelone v Nizzo, Milan in Rim. V italijanski prestolnici bi moral vso noč čakati, da bi lahko nadaljeval polet v Egipt. S Cangalovičem sta bila kar slabe volje. Pa ju je opazil kapetan angleškega reaktivnega aviona, zvedel, da sta pevca in da bi rada čimprej odletela v Kairo. Kapetan ju je povabil v svoje letalo (z dve sto potniki). Na polovici poti med Rimom in Kairom pa je prijazni kapetan povedal Korošču, da je njegov kovček s kostumi ostal v Rimu... No, v Kairu je naš basist prenočil v hotelu Continental, in ko se je zjutraj prebudil, je ob postelji ugledal pogrešani kovček. Kapetan ga je namreč »telegrafsko« priskrbel z drugim letalom iz Rima...

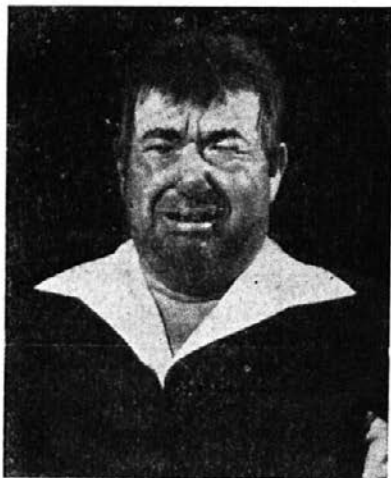

L. Korošec je postal v Barceloni član umetniškega kluba Martini. (Na sliki: predsednik kluba, M. Cangalović, pevka M. Majska, L. Korošec)

V Kairu je Korošec že »doma«. V tamkajšnji Operi je tudi letos (štirikrat) pel Sanča, enkrat pa v Aleksandriji.

LE PROGRES EGYPTIEN (12. 1. 1962) je njegov nastop takole ocenil:

Ladko Korošec je bil sijajni Sančo Pansa, prav tako močan, kot smo si ga želeli. V vsem je bil vreden svojega gospodarja don Kihota. Kvaliteta njegove barve glasu in liričnost njegovega interpretiranja se ne bi mogli bolj presenetljivo uveljaviti.

لادكو كوروشيسي
LATKO KOROSSEC

Ladko Korošec kot Saučo Pansa v Massenetovem Don Kihotu

O Egiptu in njegovih ljudeh Korošec posebno rad pripoveduje. Tako je med drugim povedal, da so pri predstavah v Operi peli zborovske in manjše vloge Arabci v domačem jeziku in da so vse odlično naštudirali. Tudi orkester je bil njihov. (V njem sta dva Slovenca.) Posebno lepo je bilo pri brezplačni popoldanski predstavi za delavce. Prvič, odkar stoji Opera v Kairu, so delavci prestopili njen prag. Funkcionarji so se nekoliko bali, da se preprosti ljudje ne bodo znašli in da opere pa dogajanja na odru ne bodo razumeli. Pa je bilo prav nasprotno. Delavci so bili dobesedno ganljivi, tako pozorno so sprejemali in dojemali potek predstave. Potem pa njihovemu navdušenju ni bilo ne konca ne kraja.

Korošec je pripovedoval tudi o Slovencih v Kairu, posebno pa o Adamu Gorjanu, ki živi v Egiptu od leta 1923. Je izreden človek. Vsem Slovincem zelo rad pomaga in ne pravijo mu zaman »naš drugi konzul«. (Doma je iz Bilj pri Gorici.) Bil je navdušen nad predstavami in je ves srečen odpeljal našega basista ponoči z avtomobilom v Gize. Tam so piramide in sfinga razsvetljene v raznih barvah. Korošec ne more popisati lepote modrega neba, nizko sijajočih zvezd in čudovito osvetljenih piramid. In piramide spregovorijo. Z mogočnim glasom govori Keops, pa njegov sin, pa ... In potem v nočno tišino spregovori Sfinga:

»Kar je človeštvo zgradilo, je umrljivo. Kar so zgradili faraoni, je večno.

Tisoč in tisoč sončnih vzhodov me je poljubilo — in tisoč in tisoč vzhodov me bo poljubilo. Pred mojimi nogami je bilo mnogo različnih ljudi, vojskovodij, pesnikov, pisateljev, mislecev in tehnikov. Vsi ležijo v pesku, jaz pa še stojim. Mimo mene je šel Aleksander Veliki, visok in mrk; Julij Cezar, ki se je bal sonca; Napoleon Bonaparte s svojimi dolgimi lasmi — moj nasmeh mu ni bil všeč, od jeze mi je spačil obraz, s topom je ustrelil vame. Zdaj se še otroci boje mojega spačenega obraza.

Človeštvo se boji časa, čas pa se boji piramid.«

(Sfinga govori svoje besedilo v francoščini. Tekst je Korošču sproti prevajal zgoraj omenjeni Adam Gorjan.)

Pet Slovencev v avli kairske Opere: violinist Uršič, Uršičeva soproga, L. Korošec, A. Gorjan, fagotist Cerne

Korošec pred sfigo in piramidami (Gize)

Po nepozabnih doživetjih v Egiptu se je Korošec z letalom odpeljal v Beograd. Avion pa zaradi megle v naši prestolnici ni mogel pristati in je odletel v Titograd. Naš pevec se je nato vrnil v Ljubljano, pa je že naslednjega dne odpotoval v Bologno, kjer je v tamkašnjem zelo lepem gledališču (dvakrat) pel Kecala v Prodani nevesti:

IL RESTO DEL CARLINO, Bologna, 27. 1. 1962:

Učinkovit je bil buffo-basist Ladko Korošec.

INCHIESTE, Bologna, 27. 1. 1962:

Nastopajoči so peli s poglobljeno in zanesljivo tehniko, predvsem basist Ladko Korošec.

L'UNITA, Bologna, 27. 1. 1962:

Ladko Korošec je odlično karakteriziral svojo vlogo mešetarja Kecala.

GLI SPETTACOLI, Bologna, 27. 1. 1962:

Kaj naj potem rečemo o odličnem buffo-basu Ladku Korošču v izredni vlogi ženitnega mešetarja? Kakšen osupljiv Dulcamara ali don Pasquale bi bil ta umetnik, če bi pel v italijanščini!

Ob tem bogastvu uspehov našemu Korošču iz srca čestitamo in mu ob njegovem zrelem mojstrstvu želimo nadaljnjih zmag doma in v tujini!

NAŠA OPERA V CELOVCU

V februarju (10. in 11.) je naša Opera gostovala v Celovcu, kjer je z velikim uspehom uprizorila Verdijevo opero Nabucco (dirigent Rado Simoniti, režiser Ciril Debevec) in Kozinovo opero Ekvinokij (dirigent Demetrij Zebre, režiser Hinko Leskovšek).

Priobčujemo kritike, objavljene v celovških časopisih.

GOSTOVANJE LJUBLJANSKE OPERE (Th. H.)

Volkszeitung, 13. 2. 1962.

V nadaljnji kulturni izmenjavi z našimi južnimi sosedi so v naši Mestni operi uprizorili Verdijevo opero »Nabucco« in slovensko operno delo »Ekvinokij« (enakonočje) skladatelja Marijana Kozine. Pozdraviti moramo srečanje s tem mladostnim Verdijevim delom, kajti tokrat je prvič izzvenelo na našem odru. Kljub vsem preostankom operne šablone kaže »Nabucco« takrat 29-letnega mojstra že polnokrvni dramatični ritem. Z njim je dosegel svoj prvi uspeh, ki mu je prinesel slavo narodnega umetnika, čigar ime je poznala vsa Italija. Vsebina, ki obravnava usodo Judov v babilonskem ujetništvu, je ustrezala močnemu domoljubnemu Verdijevevu čustvu in ni bil slučaj, da je mogočni spev »splavaj misel« italijanska publika sprejela za svojo himno o svobodi. Mogočna melodija in vžigajoči ritem sta zagnetila spontano navdušenje. Skladatelju je delo pomenilo še drugačen uspeh, ki je bil življenjske važnosti: v Giuseppini Strepponi, ki je pela Abigaillo, je našel življenjsko in borbeno družico, ki mu je 55 let stala ob strani. (Dve leti prej, leta 1840, je v nekaj mesecih izgubil svojo prvo ženo in oba majhna sinova.) Uprizoritev ljubljanskega ansambla (z lastnim orkestrom, katerega moč je v pihalih), se je po znani, vžigajoči uverturi in po sijajnih zborovskih prizorih prve slike, izoblikovala v uspeh, ki je dosegel svoj vrhunec v tožečem spevu tretjega dejanja. Z močnim teatrskim instinktom je Verdiju uspelo napisati učinkovito zborovsko opero in pevske partije solistov že razločno kažejo rokopis poznejšega mojstra. Od solistov so posebno ugajali: Danilo Merlak kot višji duhovnik, Nabucco Sama Smerkolja in njegovi hčerki Abigaille in Fenena (Hilda Hölzlova in Vilma Bukovčeva). Prvi je ustrezala dramatičnost obsežne pevske vloge, medtem ko je plemeniti glas Fenene imel le malo priložnosti za prikazovanje njene pevske umetnosti.

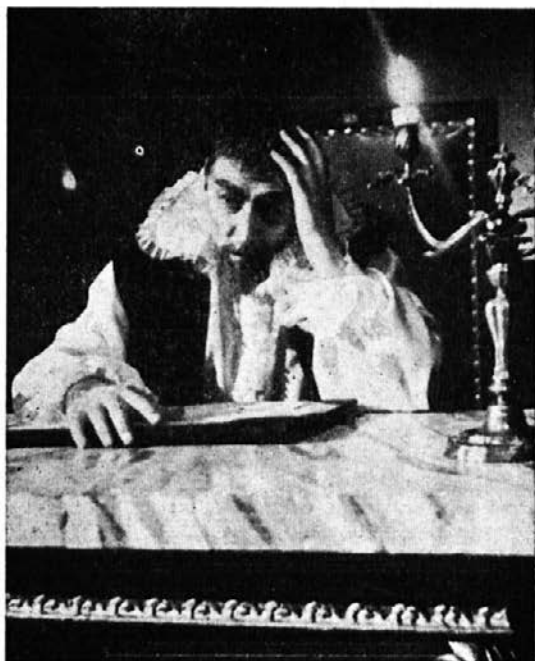
V okviru enotne scenske slike (Vladimir Rijavec), režiji Cirila Debeveca ni preostalo mnogo možnosti za gibanje. Razgibanost glavnih vlog se je zato prilagodila sto dvajset let staremu opernemu delu. Kostumi so bili slogovno pristni in razkošni in osvetlitev je z odrsko večino podčrtovala dramatično dogajanje. Dirigent Rado Simoniti je enovito vodil učinkovite zборе in zanesljivo naštudirane soliste. Dinamično niansiranje je bilo močno poudarjeno, kar pa ni bilo v škodo dobro izšolanim glasovom.

Celotni vtis večera je prevzel prepolni avditorij, ki se je nastopajočim zahvaljeval z viharnim ploskanjem ob nenehnem dviganju zastorov.

Poročilo o uprizoritvi opere »Ekvinokij« bomo priobčili v jutrišnji številki.

Volkszeitung, 14. 2. 1962.

Uspeh, ki so ga poželi avtor in izvajalci opere »Ekvinokcij«, je bil nedvoumen in povsem zaslužen, zato je škoda, da to v dejanju in glasbi izvrstno odrsko delo ni moglo biti uprizorjeno zvečer. Dramo Ive Vojnoviča je Smiljan Samec zelo večje obdelal, skladatelj Marijan Kozina pa ji je dal dramatično obliko, ki je tuja vsakršnemu eklekticizmu in priča o skladateljevem velikem znanju, s katerim se mojstrsko loteva domislekov, gradnje in instrumentacije svojih del. (Piscu teh vrstic se je šegavo predstavil kot »Marxist«, kajti tudi on je bil eden mnogih učencev našega Josepha Marxa, od katerega se je marsikaj naučil.) Glasba M. Kozine sije v vseh barvah, kompozicijsko je grajena na eni temi, simfonično pa oblikuje vzdušje ekvinokcija, ki pritira vsa čustva do viška vznemirjenja: mojster ve, kaj zahteva glasbeno delo. Morda povsem ne izkorišča pojočih gosli, vendar njegova glasba kipi in se peni. Pevske linije in zborovski odstavki so postavljeni in slikani z zanesljivo roko, v odločilnih trenutkih pa dopušča poleg glasbe tudi govorico in s tem dosega, da poslušalci jasno dojemajo dramatično situacijo in jih pripravlja na nova vznemirjenja.

Basist D. Merlak kot kralj Filip v »Don Carlosu«

Nastopajoči solisti so z velikim znanjem izpolnili vse zahteve bogate partiture. Disciplinirani zbor, ki ga je naštudiral Jože Hanc, je obogatil živalne prizore, ki so tvorili v režiji, sceni (Maks Kavčič) in kostumih (Mija Jarčeva) vtisov polno celoto. Ivo, ladjedelec (Miro Brajnik), je blestel s svojim tenorjem, njegova mati Jela (Bogdana Stritarjeva) je prepričala z zvenečim mezzosopranom in je s svojo prodorno igro izražala svoje trpljenje. Kapitan (Ladko Korošec), Samo Smerkolj v vlogi Amerikanca in Friderik Lupša kot slepi jasnovidec, so pokazali vso svojo pevsko in igralsko zmogljivost. Vilma Bukovčeva pa je s svojim plemenitim sopranom izoblikovala lepi lik ljubeče Anice. Tudi manjše vloge so bile pevsko in igralsko skrbno izdelane, tako da uspeh ob takšnem umetniškem sodelovanju vseh nastopajočih ni mogel izostati.

Naj ne omenim nazadnje glasbenega vodjo, dirigenta Demetrija Zebreta, ki je z večšo roko in s popolnim vživetjem dirigiral odlično vigranemu orkestru (skladatelj mu je včasih predpisal dokaj živo barvitost) in ki je z vso preudarnostjo vodil nastopajoče na odru. Predstavo je domiselno zrežiral Hinko Leskovšek, ki mu je stal ob strani asistent Drago Fišer.

Končno naj omenim, da je to gostovanje po izboru del in po izvajanju bistveno povečalo uspeh lanskoletnega gostovanja mariborske Opere in je dokazalo visoko umetniško raven Ljubljancev. To operno gledališče ima velik ansambel solistov z lepimi glasovi, polno zaseden orkester in zbor s približno 70 člani, in tako obsežno celoto bi si želeli tudi v našem gledališču.

VELIČASTNO GOSTOVANJE LJUBLJANSKE OPERE (-rie)

Volkswille, 13. 2. 1962. (Verdijev »Nabucco« prvič v Celovcu.)

Libreto Temistocla Solere k operi »Nabucco« se opira bolj na biblijsko snov Starega testamenta, kot pa na resnična zgodovinska dogajanja. Pri zasnovi libreta je sodeloval Verdi sam, ker mu je tedaj bilo mnogo do tega, da iz snovi izlušči revolucionarni element, nasprotje med zatiralcem, babilonskim kraljem Nebukadnezarjem in zatiranimi Judi, ki jih je Babilonec po uničenju Jeruzalema odpeljal v babilonsko ujetništvo. Opera »Nabucco« je bila prvi Verdijev uspeh, ki je ponesel njegovo slavo preko vse Italije. V tem delu je narod začutil žareči patriotizem in hrepenenje Verdija po osvoboditvi in združenju Italije, katere večina je tedaj bila pod avstrijskim gospostvom. Posebno pozneje zasloveli zbor ujetih Judov je silno učinkoval na italijansko publiko, ki ga je sprejela dobesedno za svojo himno o svobodi.

Gostovanju ljubljanske Opere se moramo torej zahvaliti, da je bilo to delo v Celovcu prvič uprizorjeno. Uprizoritev je pomenila sijajen uspeh ljubljanskega ansambla in odličnih solistov. Posebej moram pohvaliti zbor, ki je v začetku sorazmerno hitro premagal nekolikanj negotovi vstop moških glasov in je potem v vsakem oziru izpolnjeval velike zahteve, ki ga to operno delo terja od zbora. Jože Hanc je zbor sijajno naštudiral in je posebno pozornost posvetil zboru ujetnikov, višku predstave, kjer je izredno ugajala tudi grupacija. Publika je z navdušenim ploskanjem izprosila ponovitev. Pri ostalih zborovskih nastopih smo pogrešali razteznejše aktivnosti. Režija je pač bolj podčrtala muzikalično prednašanje kot pa muzikalični teater dela. Solistični nastopi so po zaslugi režiserja Cirila Debeveca

vsekakor pomenili veličastne prizore, ki so skupaj z razkošno opremo in pevskim znanjem solistov odlično učinkovali.

Samo Smerkolj je navdušil kot kralj Nabucco s svojim mogočnim baritonom in učinkovito igro. Gašper Dermota je oblikoval Ismaela s prijetnim, lirično obarvanim tenorjem. Danilo Merlak je prepričljivo podal lik hebrejskega duhovnika s svojim globokim basom in s patetično igro. Izvrsten in v vsaki legi prodoren sopran smo spoznali v Abigailli Hilde Hölzlove. Vilma Bukovčeva je z občutkom pela drugo kraljevo hčer Feneno. V basovski vlogi Baalovega višjega duhovnika je Friderik Lupša dokazal svoj talent. Z mogočnim tenorjem je Slavko Štrukelj pel Abdalla, Milica Polajnarjeva je pela Zaccarijevo sestro.

Glasbeno vodstvo predstave je imel v rokah Rado Simoniti, ki je zanesljivo obvladal točno igro orkestra in pevce. Včasih, posebno v uverturi, se je zdel zven orkestra — najbolj v tolkalih — pretrd.

Scena je predstavljala kompromis med moderno uresničitvijo in historičnim realizmom in je bila povsem prilagojena gibanju zborov.

Nastopajoči so povsem zaslužili prelepe ovacije, s katerim jih je obdaril uradni del koroškega poslušalstva in zasulo jih je navdušenje prepolne hiše.

B. Glavakova (Eboll) in M. Patikova (Tebaldo) v »Don Carlosu«

Kleine Zeitung, 13. 2. 1962.

Gostje Slovenske Narodne Opere iz Ljubljane, ki jih vselej radi pozdravimo v naši sredi zaradi njihovih umetniških zmogljivosti, so nam tokrat predstavili opero, ki je zanimiva v toliko, ker je z njo zablestela slava Giuseppa Verdija. Lahko bi celo dejali, da je opera »Nabucco« (Nabukadnezar II., ki je razrušil Jeruzalem in odpeljal Jude v ujetništvo) usodna za Verdija ne le zato, ker je v Giuseppini Strepponi, pevki glavne vloge, našel svojo zvesto in požrtvovalno življenjsko družico, temveč tudi zato, ker je z »Nabuccom« (1842) po dveh neuspehih končno le doživel uspeh. Uspeh so zlasti pomenili zbori, predvsem znameniti »splavaj misel«, ki ga je zaradi svoje politične težnje in vžigajočega ritma publika takoj sprejela za himno svobode. Italija je bila takrat v vročici. Garibaldi je zbiral svoje prostovoljce, da bi združil deželo. Potrebovali so pesem, ki bi jih vodila v boj in našli so jo v tej zborovski skladbi. Vendar ni Verdi zanetil le val domoljubja, temveč je vnesel v glasbo tudi nekaj novega. Niti Bellinijeva niti voljna Rossinijeva glasba nista bili možati. In prav to, kar je potreboval v tistih časih, ganljivo in mogočno močnatost, je narod našel v svobodoljubnih Verdijevih operah. Tudi to mu je pomagalo k uspehu. Danes vse to komaj razumemo, kajti »Nabuccova« glasba je izrazito primitivna in banalna. V njej je zares dober ducat arij, vendar nobena ne vžge in ni ponarodela. Le učinkovito uverturo so nekatere vojaške kapele še ohranile. Ne smemo mimo Verdijeve nezmožnosti ilustriranja in karakteriziranja v »Nabuccu«. Če pomislimo, da je bila v Dresdenu skoraj ob istem času praižvedba Wagnerjevega »Letečega Holandca« (1843), se še posebej zavemo »Nabuccove« primitivnosti. Občudovati pa moramo Verdija, ki je s plačim spoštovanjem upiral poglede k nemškemu mojstru in se mu ni upal približati, a je pozneje Wagnerja v svojih zadnjih operah ne le dosegel, temveč celo prekosil, ne da bi pri tem postal nezvest samemu sebi.

Uprizoritev Slovenske Narodne Opere je bila solistično in zborovsko na visoki ravni. O orkestru, ki samostojno zaživi le v odlično zaigrani uverturi in v predigri k zadnji sliki, po poslušanju tega opernega dela, kjer mu je odmerjena le spremna vloga, ne moremo dati dokončnega mnenja. Na odru smo srečali pevce, na katere ni mogel vplivati tudi najmočnejši val orkestra. Predvsem naj tu omenim baritonista Sama Smerkolja, salonskega Nabucca, in barbaritona Danila Merlaka, temperamentnega in častitljivega višjega duhovnika, medtem ko se Gašper Dermota (Ismaele), iz pevske družine Dermotov, ni mogel tako uveljaviti. Ugajal je tudi korenjaški Friderik Lupša (Baalov duhovnik). Glavno breme ženskih vlog je težilo šibka ramena Hilde Hölzlove (Abigaille), visokodramatične pevke s sigurnimi, prodornimi višinami in intenzivno igro. V Bukovčevi smo spoznali zdrav, v višinah nekolikanj forsirani sopran. Pozornost je vzbujala razločnost izgovarjanja vseh solistov in celo zhora. Ciril Debevec ni mogel v tej operi, kjer se dogajanje večinoma omejuje na arije in zbor, pokazati vsega svojega znanja. Rado Simoniti je z močno roko obvladoval orkester in oder. Zaslužno ploskanje se ni hotelo poleči.

POSEBNA PREDSTAVA »EKVINOKCIJA« (-rie),

Volkswille, 13. 2. 1962.

V nedeljo popoldne je Slovensko kulturno združenje v Mestnem gledališču v Celovcu uprizorilo izredno predstavo ljubljanske Opere »Ekvinokcij« skladatelja Marijana Kozine. To delo spada med najboljša slovenska, oziroma jugoslovanska operna dela.

Zgodba opere se dogaja okrog leta 1860 v neki vasi blizu Dubrovnika. Anica, hči nekdanjega kapitana Frana, ljubi Iva, ladijskega delavca. Oče pa jo hoče na vsak način prodati bogatemu Niku, ki se je vrnil iz Amerike. Jela, Ivova mati, spozna v bogatem Amerikancu svojega nekdanjega zapeljivca. Hoče ga prisiliti k poroki predvsem zato, da bi njen sin na ta način prejel pošteno ime. Niko se upira in izjavi, da se bo oženil z Anico. Jela mu priseže maščevanje. Ko pride domov, Ivo opazi, da mu nekaj prikriva. Pozneje pride Niko in prosi Iva, da mu pomaga rešiti čoln v nevihti. V tistem hipu dozori v Ivo sklep, da Nika iz ljubosumja ubije. Mati ga zadrži in mu prizna, da je Nikov sin. Po daljšem razpletu Jela ubije Nika z nagrobnim križem, ki ga iztrga iz zemlje. To je kratka vsebina opere »Ekvinokcij«.

Ansambel ljubljanske Opere je tudi tokrat, kot popreje pri predstavi »Nabucca«, prepričljivo oblikoval posamezne like. Uprizoritev je bila nagrajena z navdušenim odobravanjem.

H. Hözlöva (Elizabeta) in M. Brajnik (Carlos) v naši uprizoritvi Verdijevega »Don Carlosa«

Die Neue Zeit, 13. 2. 1962.

(Verdijev »Nabucco« v Celovcu. — Zanimivi »Ekvinokcijski viharji« popoldne.)

Spet je gostovala ljubljanska Opera v Celovcu. Prikazala nam je dve deli iz operne literature, ki tu še nista bili uprizorjeni: v razprodanem svečanem večeru Verdijevega »Nabucca« in naslednje popoldne, pred slabše razprodano hišo, sodobno delo Marijana Kozine, »Ekvinokcij«. To razdelitev moramo z organizatorjevega stališča vsekakor pozdraviti. Verdijevi slavnostni zvoki so gotovo bolj ustrezali oficialnemu večeru kot zanimivo, a gotovo bolj zapleteno Kozinovo delo. S stališča kulturne izmenjave pa bi želeli obratno sorazmerje števila obiskovalcev. Tako ni moglo Slovensko kulturno združenje pripeljati niti svojih ljudi v Celovec.

Če obe predstavi kritično ocenimo, je Verdijev »Nabucco« delo, ki je grajeno za zbor. Seveda se že tu kažejo značilnosti Verdijevega mladostnega ustvarjanja, elan, vžigajoča melodija, razgibano dogajanje, vendar je vse še dokaj nepopolno, luknjičavo in vsemu manjka enotna linija. Ne smemo se torej čuditi, če razen slovitega zbora iz te opere ni znanega kaj več in da je to delo začelo padati v pozabo,

R. Koritnik (Carlos) in E. Sršen (Posa) v »Don Carlosu«

iz katere ga skušajo potegniti razne operne uprave. Njihov trud pa gledamo skeptično, če razmišljamo o sličnih poizkusih zadnjih časov.

Libreto je fantastična zgodba o babilonskem kralju Nabukadnezarju, ki je zavzel Jeruzalem in odgnal Izraelce v babilonsko suženjstvo. Libretist Solera se ni upiral, da včasih iz Babiloncev napravi Asirce in da Nabukadnezarja spreobrne v judovsko vero. To končno ne moti. Bolj moti zapleteno dogajanje, ki sicer ni tako zamotano kot v »Trubadurju«, vendar zahteva, da poslušalec prouči zadnjo stran programa. Verdijeva glasba k temu libretu je bila skicirana, v romanskih deželah ugaja, nam pa se zdi preveč votla, preveč je v njej fasade, ki pa ji vsekakor moramo priznati bleščeč učinek. Važnejše, kar je pozitivnega v njej pa je, da vsebuje lepe in težavne pevske partije.

In to je bilo končno tudi pozitivno v uprizoritvi ljubljanske Opere, katere kvalitete poznamo še iz prejšnjih gostovanj. Tudi tokrat smo uživali ob izobilju lepih, dobro izšolanih glasov. Naj najprej omenim Hildo Hölzlovo, ki je dramatičnemu liku Abigaille dodala vso težo, sijajne višine in tolikanj demoničnosti, kolikor je le dopuščal libreto. Kakšna Ortrud bi lahko bila ga. Hölzlova! Vilma Bukovčeva v vlogi Fenene je predstavila svoj lirični sopran z globokimi, čvrstimi globinami in lepo grajenimi višinami, s katerimi je znala povsem prodreti. Neobičajno izrazit in z neverjetnimi višinami obdarjen je basist Danilo Merlak, ki je oblikoval višjega duhovnika z vso vzvišenostjo in asketsko veličino. Njegova maska, ki ji je nedvoumno botroval Michelangelov Mozes, je bila vrhunska stvaritev maskerja, ki v programu ni bil omenjen.

Samo Smerkolj je z naslovno vlogo dokazal predvsem veliko umetnost karakteriziranja, s katerim je razumljivo podal vso kraljevo preobrazbo. Njegov gibčni, lepo obarvani bariton je lahkoten in zelo primeren za takšno izrazito vlogo. Friderik Lupša je star znanec. Castitljivo in učinkovito je uveljavil svoj bas. Razločnost in lahkotnost sta odlikovala tenorja Gašperja Dermoto. V manjših vlogah sta se izkazala Milica Polajnarjeva in Slavko Štrukelj.

Režija Cirila Debevca je bila konservativna, vendar bi si težko predstavljali modernejšo in rahlejšo režijsko zasnovo tega dela. Ustrezala je scena Vladimirja Rijavca, ki se je preudarno odrekel kulisam in je uporabljal tančice in projektorje. Kostumi (Alenka Bartl-Serševa) so bili izbrani in učinkoviti. Rado Simoniti je vodil orkester s premišljeno zanesljivostjo in je predvsem lepo izdelal vzpone. Orkester je ugajal v zasedbi godal in zaradi pomembnega znanja pihal.

Publika je bila nenavadno hvaležna in je ploskala že pred koncem prizorov. (Za mnoge se pač vse neha, kadar pade zastor, in če oni tam spodaj igrajo naprej, je to njihova stvar.)

SODOBNO DELO V PRVOVRSTNI ZASEDBI

Opera »Ekvinokcij«, obdelana po drami Ive Vojnovića, ki jo je komponiral skladatelj Marijan Kozina, nas je popeljala v Sredozemlje, kjer ekvinokcijski viharji na prav poseben način vplivajo na ljudska čustva in odkoder se mladeniči izseljujejo in skušajo utesiti uboštvu — v svet močne, rezke svetlobe in temnih globin duše. Glasba v navadnem pomenu besede ni moderna, vsebuje Puccinijeve vplive in se praktično omejuje na spremljavo. Včasih pa se uveljavi samostojno in to so njeni najmočnejši momenti. S spretnim izborom izraznih sredstev —

poudariti moram skrbno kompozicijo — zna Kozina učinkovito podčrtati vsa dogajanja na odru.

Učinkovitost dela je še pridobila z režijo. Scena (Maks Kavčič) z gradnjo in osvetljava, je razodevala vznemirjajoče vzdušje ob viharju. Med dobro postavljene množične prizore je režiser Hinko Leskovšek spretno vstavil manjše ansamble in vsi solisti si niso le prizadevali, da bi oblikovali živeče ljudi, temveč so učinkovali nekako simbolično. Dirigent Demetrij Žebre je z modro in temperamentno zadržanostjo in niansiranjem poudarjal dogajanje na odru.

Miro Brajnik, ki smo ga pred leti slišali le v stranski vlogi, je imel tokrat več možnosti, da nam pokaže svoj lirični, italijansko obarvani tenor. Pevsko in igralsko izrazita je bila Bogdana Stritarjeva v vlogi zapuščene, maščujoče se žene. Ladko Korošec je bil v vlogi starejšega kapitana eden najbolj človeških in pristnih likov. Njegov polni, temni bas je pridobil na intenzivnosti. Vilma Bukovčeva je učinkovala igralsko in glasovno prijetno s svojim lepim, v višinah posebno izrazitim glasom. Samo Smerkolj, nenavadno siguren pevec, katerega globoki bariton je gibčno valovit, je dokazal tudi svoje odlične igralske sposobnosti: njegov gangsterski lik je učinkoval zares nevarno. Friderik Lupša je ugajal pevsko in igralsko. Tudi manjše vloge so bile zasedene s prvovrstnimi močmi, predvsem obe ženski vlogi (Manja Mlejnikova in Milica Polajnarjeva), vloga ribiča (Ljubo Kobal), in končno so ugajali: Božena Glavakova, Slavko Štrukelj, Jože Gašperšič in Anton Prus.

Kot rečeno, želeli bi predstaviti to sodobno delo številnejši publiki. Medtem ko pri nas, v deželi krščansko-zahodne kulture, tako »na kratko« drže provincialna gledališča, si v Ljubljani lahko privoščijo uprizoritev del nesporne kvalitete. Gotovo tam denar ne igra vloge. Ali naj ob tej pozitivni pridobitvi svobodnega sveta naša umetnost hodi z beraško palico?

NOVICE IZ OPERNEGA SVETA

IZRAEL

Pod vodstvom Bronislava Hubermana in dirigenta Artura Toscaninija se je 26. decembra 1936 zbrala tu skupina glasbenikov, emigrantov iz vse Evrope. Da bi sedaj proslavila svojo petindvajsetletnico, je ta skupina — Izraelska Filharmonija — izbrala Rossinijevo delo. Z eno od Rossinijevih oper je namreč ta orkester otvoril svojo prvo sezono. Tokrat so izbrali »Italijanko v Alžiru«, sijajno glasbeno komedijo iz l. 1813, ki jo je večče dirigiral italijanski mojster Carlo Mario Giulini po uspeh predstava »Seviljskega brivca«, »Figarove svatbe« in »Falstaffa«.

Na velikem odru Hechala Hatarbuta v Tel-Avivu, ki ga je scenograf Attilio Colonello spremenil v orientalsko palačo, je režiser Filippo Crivelli imel dokaj živahno delo. Uspeh in popolnost predstave je pripisati predvsem pevki Teresi Berganza v vlogi Isabelle. Paolo Montarsolo je bil nepremagljivi Mustafa in Sesto Bruscantini je v vlogi Taddea mojstrsko prikazal vso komičnost tega lika. Lirični tenor Luigija Alve je bil izredno čist.

Nekaj tednov poprej si je dirigent Antal Dorati drznil presenetiti gledališke abonente s smelo »noviteto«: z Bartokovim »Sinjebradčevim

gradom« (1918) v koncertni obliki. Interpreta, basist Deszö Ernster in Erika Wien, mlada, izredno nadarjena mezzosopranistka iz Düsseldorfa, sta pela v originalu, t. j. v madžarščini.

Tukajšnja operna skupina Edisa de Philippa je otvorila svojo sezono z Offenbachovimi »Hoffmannovimi pripovedkami« v vse preveč originalni režiserjevi verziji. Operi brez prologa in epiloga je režiser v beneškem prizoru dodal odbijajoč »happy end« z nenadnim vstavkom baleta na Markovem trgu.

M. Brajnik (Carlos) in V. Klemenškova (Eboli) v »Don Carlosu«

PROKOFJEV V ZAGREBU

V novembru so v Zagrebu uprizorili Prokofjeva opero »Vojna in mir«, realistično delo po vsebini in glasbi. Režiser Kosta Spaić je vse probleme rešil odkrito, pri čemer se je opiral na partituro in dramatičnost dogajanja. Rezultat tega je bila logično prikazana, jasno motivirana in gladko potekajoča uprizoritev, brez vseh nepotrebnosti. K vzdušju caristične Rusije sta precej pripomogli scena Zvonka Agbabe in prijetni kostumi Inge Bregovac.

Režiser je pustil pevce, da so peli povsem svobodno in ti so spretno pokazali svoje znanje. Dirigent Jovan Sajnovič je večje vodil orkester, želeli bi le, da bi se mu orkester bolj podrejal. Četudi dela niso predvajali v originalni, dvovečerni dolžini, so ga podaljšali z enajstim prizorom požara v Moskvi, ki ga poprej niso uprizarjali.

NEW YORK

Lani v decembru je newyorška City Opera ponovno uprizorila »Dobrega vojaka Švejka«, opero skladatelja Roberta Kurke. Od svoje prve uprizoritve leta 1958 je to operno delo prepotovalo precej opernih odrov: Stockholm, vzhodni Berlin, zah. Nemčija, Pizen itd.

Skladatelj je ubral previdno, a zanesljivo pot v glasbenem slogu dvajsetega stoletja. Združil je moč z milino, nespretnost s prebrisanostjo. V jedru te Haškove antimilitaristične satire iz prve svetovne vojne je poudaril zabavne in resnobne trenutke. Pri tem bi bilo morda primerneje, če bi Norman Kelley (v glavni vlogi) ne prikazoval švejkovega pavlihovstva v tolikanj pretirani meri.

Norman Atkinson je kot rojen za stotnika Lukaša. Tudi Emil Renan, drugi veteran te operne skupine, je kar užival v vlogi sadističnega oficirja-zdravnika. Poleg tega je nastopal tudi v vlogi Lukašovega psa (lajanje). Ostali pevci so ugajali in prijetno je presenetil tudi orkester. Obžalujemo le, da se ta skupina po tolikšnem trudu ne more uveljaviti na večjih odrih.

SATURNUS

IZOBRUSNO PREDLOŽILNA INDUSTRIJA, EMBALAŽA-AUTOOPREMA, LJUBLJANA

proizvaja:

raznovrstno pločevinasto embalažo za prehransko, kemično in farmacevtsko industrijo iz črne, bele in alu-pločevine —
artikle široke potrošnje: kuhinjske škatle, pladnje, igrače, razpršilce itd. —
dele za avtomobile in bicikle: žaromete vseh vrst in svetilke, zgoščevalke, avtoogledala, žaromete, zvonce in zgoščevalke za bicikle —
elektrotoplotne aparate: kuhalnike, peči in kaloriferje —
litografirane plošče in eloksirane napisne ploščice

Kemična tovarna Moste Ljubljana

Ob železnici 14

Telefon: h. c. 30-351,
komerc. odd. 30-732,
direktor 33-112,
poštni predal 589/XI.

Proizvaja po svetovno znani kvaliteti, v tuzemstvu pa prodaja po najnižjih cenah:

Aluminijev oksid –
glinica Al_2O_3

Aluminijev hidrat
 $Al(OH)_3$

Aluminijev sulfat
 $Al_2(SO_4)_3 \times H_2O$

Kalijev-aluminijev
sulfat $K_2SO_4 \times$
 $Al_2(SO_4)_3 \cdot 24 H_2O$

Živosrebrov oksid
 HgO

Kalomel Hg_2Cl_2

Zahtevajte ponudbe in vzorce in prepričali se boste!

NOVI DKW-JUNIOR

741 ccm, 34 KS, tricilindrski dvotaktni motor, vse brzine sinhronizirane, hidravlične zavore, poraba goriva 7,3 l/100, mešanica 1:40, servisni pregledi na vsakih 7500 km.

V prostorni karoseriji so 4 udobni sedeži, obsežni prtijažni prostor. Naprava za gretje in hlajenje omogoča v vsakem letnem času prijetno vožnjo.

Vozilo je zelo ekonomično ter nudi izredno sigurnost pri vožnji.

Servisna služba in nadomestni deli zagotovljeni.

Vsa pojasnila

»Autocommerce« Ljubljana,
Trdinova ulica 4.

**ELEKTROGOSPODARSKA
SKUPNOST
SLOVENIJE**

ELES

zdrružuje elektrarniška podjetja, Elektroprenos,
podjetja v gradnji in upravo v Ljubljani.

ELEKTROGOSPODARSKA SKUPNOST SLOVENIJE skrbi
za redno proizvodnjo, prenos in razdelitev električne ener-
gije ter gradi nove elektroenergetske vire.

**Nuklearni
inštitut
»Jožef
Stefan«
Ljubljana**

ima bogato tradicijo in
lepe znanstvene uspehe v
raziskovalnem delu in v
graditvi nuklearnih elek-
tronskih in eksperimental-
nih naprav.

V svojem razvojnem pro-
gramu zajema naslednja
področja:

jedrsko fiziko, fiziko trd-
nih snovi, kemijo, nukle-
arno elektroniko, elektrofi-
zikalne naprave, industrij-
sko uporabo izotopov,

Iz navedenih področij nu-
dimo raziskovalne usluge,
projekte in konsultacije.

Nuklearni inštitut »Jožef Stefan«, Ljubljana, Jamova 39,
telefoni 22-023, 22-118, 23-152, 23-153.

**INDUSTRIJA ZA
ELEKTROMEHANIKO,
TELEKOMUNIKACIJE,
ELEKTRONIKO
IN AVTOMATIKO**

TOVARNA ZA ELEKTROZVEZE LJUBLJANA

- ISKRA — največji proizvajalec elektronskih naprav in elementov za elektroniko v državi
- ISKRA — oddajniki in sprejemniki, industrijska televizija
- ISKRA — merilne aparature za laboratorije, industrijo, medicino, kemijo, delo z radioizotopi
- ISKRA — transistorji, diode, upori, kondenzatorji, keramika, feriti, magneti
- ISKRA — regulacijski transformatorji, magnetni stabilizatorji, drsni upori
- ISKRA — pojem kvalitete in tradicije v jugoslovanski elektroniki

tiskarna
toneta
tomšiča

LJUBLJANA

GREGORČICEVA 25 a

Telefoni: 20-552

22-990

22:940

Nanta-Fix

KREMA ZA LASE
polaže mehke, stršče
lase ter zmehča trde.
Lasje postanejo mehki
in se svetijo. Fix krema
las ne zamaži in jih
tudi ne zlepl.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

Vam nudi nova dramska dela:

Dominik Smole:

ANTIGONA, br. 570.—

Ferdo Kozak:

PUNČKA, pl. 1100.—

in reprodukcije

akademskega slikarja

Miha Maleš:

JADRANSKI MOTIVI, pl. 4000.—,

br. 3500.—

Dobite v vseh knjigarnah

SPECIALIZIRANO TRGOVSKO PODJETJE

CEMENT-OPEKA

LJUBLJANA, Kurilniška 10/a

ima na razpolago po originalnih, tovarniških cenah
cement, apno, zidno, votlo, stropno in strešno opeko,
salonit, izolacijske materiale, montažna okna in
vrata v zaželenih količinah.

Pekarna „Ajdovščina“

Ljubljana, Gosposvetska 7
Telefon 22-377

KRUH, PECIVO, DROBTINE, PRESTE, KEKSI,
PREPEČENEC, BONBONI IN ČOKOLADA
DVAKRAT DNEVNO SVEŽE PECIVO

Obiščite
blagovnico

tramstavje

specializirano trgovino
za oblačilno stroko in njeno poslovalnico

Sneguljčica Ljubljana, Wolfova 1

Tobač^yna tovarna-Ljubljana

IZDELUJE

cigarete za Vaš okus, znanstveno analizirane,
izdelane iz najboljših vrst tobaka, okusno
pakirane

POSLUŽITE SE ODLIČNIH PROIZVODOV PODJETJA

ŠUMI

tovarne bonbonov,
čokolade
in peciva
v Ljubljani

Nad kvaliteto naših proizvodov
ne boste nikdar razočarani!

TRGOVSKO PODJETJE ZA IZVOZ IN UVOZ

TEHNO-IMPEX

Telefon: 23-915
Teleprinter: 03-190
Ban. račun: 600-11-1-674

Ljubljana,
Beethovnova 21/I

»COSMOS«

INOZEMSKA ZASTOPSTVA

Ljubljana, Celovška c. 34 tel. 33-351

KONSIGNACIJSKA SKLADIŠČA — SERVIS

ŠODOBNO ŠREDSTVO
ZA
NEGO LAS

POLEŽE MEHKE
STRSEČE LASE
OMEHČA TRŠASTE

Tovarna za elektroniko in avtomatizacijo

LJUBLJANA — PRŽAN

Toplo priporočamo bogato
izbiro radijskih sprejemnikov, zlasti

VESNA 61
VESNA UKV
SOCA UKV

Televizijski sprejemnik:

TV PANORAMA

Prikupna oblika naših sprejemnikov v klasični ali modernizirani izvedbi ter njihovo priznano kvaliteto podajanje radijskih oddaj ustrezajo najzahtevnejšim okusom naših radijskih poslušalcev.

ISKRA

Prej TELEKOMUNIKACIJE

TOVARNA ELEKTRIČNIH APARATOV LJUBLJANA, Rimska c. 17

IZDELUJE: releje za zaščito, daljinska stikala zračna do 100 A in oljna do 15 A s termično zaščito, zaščito proti požaru, programska stikala vseh vrst, aparate s področja industrijske elektronike, merilne in specialne transformatorje, signalne naprave za elektrogospodarstvo in industrijo.

SEMENARNA LJUBLJANA Gospodsvetska cesta 5

Prodajamo na debelo in drobno vse vrste in sorte kakovostnih semen krmnih, vrtnih in cvetličnih rastlin. Cenjenim odjemalcem nudimo bogat izbor zelenjadnih in cvetličnih semen v originalnih zaprtih vrečicah. Zagotavljamo odjemalcem, da bodo v naših poslovalnicah

v LJUBLJANI, Gospodsvetska 5, Vodnikov trg 4

v MARIBORU, Dvoržakova 4

v ZAGREBU, Kraševa 2,

v BEOGRADU Prizrenska 5

solidno postreženi po konkurenčnih cenah.

TUBA

TOVARNA KOVINSKIH IN PLASTIČNIH
IZDELKOV

LJUBLJANA, KAMNIŠKA 20

proizvaja izdelke iz plastičnih mas za farmacevtsko, kemično, avtomobilsko, elektro in radio-tehnično industrijo, kakor tudi predmete za široko potrošnjo, tehnične izdelke in embalažo iz aluminija, svinčeno ter pokositreno embalažo.

trgovsko izvozno
podjetje za domačo
in umetno obrt,
Ljubljana,
Mestni trg 24

odkupi in prodaja
izdelke domače
in umetne obrti Slovenije
in Jugoslavije.

ENGRO - DETAJL -
IZVOZ - UVOZ

Črevarna

IMPORT-EXPORT

LJUBLJANA
POLJANSKA CESTA 95

Telefon 30003
Tekoči račun 600-16-1-20

Industrija naravnih in umetnih
črev

Parna topilnica loja

Priporoča svoje kvalitetne
proizvode!

Tovarna

Zima

Tel. h. c.: 383-147
Direktor: 383-148

FUŽINE št. 133

Delo 22-3-62

TOVARNA PISALNIH STROJEV

LJUBLJANA - SAVLJE, telefon 382-255

proizvaja:

- ZA PISARNO** pisalni stroj »Emona« valj 30 cm — pisalni stroj »Emona«, valj 45 cm — razmnoževalni stroj Tops-Gestetner
- ZA DOM** pisalni stroj portable »Sava« s plačilom tudi na dveletni potrošniški kredit.

»ISKRA«

IND. za elektromehani-
ko, telekomunikacije,
elektroniko, avtomatiko

PRODAJNO-SERVISNA
ORGANIZACIJA
ZASTOPA ISKRO
NA JUGOSLOVAN-
SKEM TRŽIŠČU

CENTRALA:

LJUBLJANA, LINHARTOVA 35

FILIALE:

LJUBLJANA, ZAGREB, BEOGRAD, SKOPJE, TITO-
GRAD, SARAJEVO, SPLIT, RIJEKA

SPREJEMAMO NAROČILA, SKLEPAMO POGODBE, DO-
BAVLJAMO, MONTIRAMO, VZDRŽUJEMO

**POSLOVNO
ZDRUŽENJE
PREVOZNIŠKIH
PODJETIJ
LJUBLJANA,
TITOVA CESTA
ŠT. 48 (NA GR)**

Telefoni: direktor 33-676
splošni sektor (pravna služba) 33-797
komercialni sektor 33-797
prometno-tehnični sektor 33-797
gospodarsko-računski sektor 33-648
nabavna služba 33-648

**PREKO SVOJE MREŽE POSLOVALNIC OSKRBUJE TOVORE
ZA PREVOZ S TOVORNIMI AVTOMOBILI PO VSEM TERITORIJU
FLR JUGOSLAVIJE**

Izstavlja prevozne in obračunske listine za izvršene prevoze. Vrší brezplačno kontrolo vseh prevoznih in ostalih tovornih listin.

Podjetja - člani poslovnega združenja SLOVENIJA TRANSPORT

PREVOZNISTVO, Celje	AVTOSERVIS, Jesenice na Gor.
SLAVNIK, Koper	TRANSPORT, Maribor
PREVOZI, Ljubljana	AGROTRANSPORT, Ptuj
AVTOPREVOZ, Maribor	TRANSTURIST, Skofja Loka
MEHANIČNA DELAVNICA	AVTOPREVOZ, Tolmin
in AVTOPREVOZ, Medvode	TRANSPORT, Videm-Krško
TRANSAVTO, Postojna	GLOBUS-ŠPEDICIJA, Ljubljana
AVTOŠPED, Rakek	LJUBLJANA TRANSPORT,
AVTOPREVOZ, Zagorje ob Savi	LJUBLJANA
AVTOUSLUGE, Celje	G A P, Maribor
AVTOPREVOZ, Dravograd	AVTOPREVOZ, Podvelka
AVTOPROMET, Idrija	INTEREVROPA, Koper
AVTOPREVOZ, Ivančna Gorica	TRANSPORT, Cerkno
AVTOPROMET, Kranj	AVTOPREVOZ, Slovenj Gradec
	AVTOPROMET, Ljubljana

Vsi, ki žele koristiti usluge poslovnega združenja, naj se neposredno obračajo na poslovalnice v krajih:

CELJE, Kidričeva 19, tel. 20-80 in 31-56
MARIBOR, Tržaška 54, tel. 27-49 in 24-16
KRANJ, Škofjeloška 1, tel. 941 - 25-84 in 29-84
LJUBLJANA, Smartinska c. 26, tel. 32-943 in 30-548
KOPER, Ulica JLA 6, tel. 239
JESENICE, Kidričeva 36, tel. 956 - 298
RAVNE NA KOROŠKEM, tel. 1 - int. 481
NIŠ, Ulica 12. februar 33, tel. 37-22
ZRENJANIN, Moša Pijade 32, tel. 13-99

V kratkem bodo pričele s poslovanjem še poslovalnice v Beogradu, Rijeki, Zagrebu, Osijeku, Smederevu in Novem Sadu, ki bodo z dose-danjo mrežo in s svojim kadrom zagotovile strokovne in solidne usluge.

Lasnik in Indijalec: Uprava Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani. Predstavniki: Stojan Ramec, Urednik: Miha Šarabon. — Disk Cserpišnega podjetja "Deio". — Vsi v Ljubljani.